

Навіны

БЕЛАРУСКАГА НАРОДНАГА ФРОНТУ "АДРАДЖЭНЬНЕ"

нумар 3 (20)

травень 2000 г.

Кроніка

Вінцук Вячорка наведаў зь візытам Вялікабрытанію

*Старшыня БНФ "Адраджэньне" і
Партыі БНФ Вінцук Вячорка з 14 па 19
траўня знаходзіўся ў Лёндане на запра-
шэньне Міністэрства замежных справаў
з афіцыйным візытам.*

Ён наведаў Палату грамадаў бры-
танскага парламэнту, дзе меў спатканьні
з усімі асноўнымі фракцыямі: лейбары-
стаў (Эндрю МакКінлей), кансэрватараў
(Крыстофэр Джыл), а таксама лібэра-
лаў і валійскай партыі Плайд Камры.

Размова йшла пра пэрспэктывы дэ-
макратызацыі Беларусі, абарону нашай
краіны ад замаху на яе незалежнасьць
з боку Расеі, а таксама стварэньне дэпу-
тацкага клюбу Брытанія-Беларусь. Пы-
таньні міжпартыйнага супрацоўніц-
тва закраналіся на сустрэчы ў міжнарод-
ным адзеле Кансэрватыўнай партыі.
Адбылася гутарка з баранэсай Шатлян-
дзкай, намесьніцай міністра замежных
справаў, і ва ўсходнім адзеле МЗС. Сп.
Вячорка наведаў некалькі аналітычных
цэнтраў (сярод іх Каралеўскі інстытут
міжнародных справаў і оксфардзкі
Christ Church College), праваабарон-
чыя арганізацыі.

Асобным пунктам былі сустрэчы з
кіраўнікамі міжнародных аддзелаў
найбуйнейшых брытанскіх газэт The
Sunday Times, The Financial Times і The
Guardian. Адбылася сустрэча ў Міжна-
роднай службе брытанскай радыёпера-
давальнай карпарацыі (BBC World
Service), дзе адной зь істотных тэмаў раз-
мовы стала магчымасьць адкрыцьця бе-
ларускай рэдакцыі BBC.

На сустрэчы зь біскупам Порце-
муцкім Крысьпіянам Голісам, старшы-
нём Камітэту эўрапейскіх справаў Кан-
фэрэнцыі біскупаў Англіі й Уэльсу, В.
Вячорка падкрэсьліў небясьпеку
апошніх фактаў рэлігійнага перасьле-
ду ў Беларусі. Кіраўнік БНФ сустрэўся
таксама з Апостальскім візытатарам для
беларусаў Вялікабрытаніі а. Аляксанд-
рам Надсанам і беларускім зямляцтвам.

Зь Лёндану старшыня БНФ накіра-
ваўся зь візытам у Вашынгтон.

аваі групы БНФ

Фота Irex/ProMedia

Травеньскі Сойм пагвёў вынікі Вясны - 2000

Веснавая палітычная кампанія была пасьпяховай

*Асноўнымі пытаньнямі на Союме
БНФ, які прайшоў 13 траўня, былі
плянаваньне арганізацыйнай працы ў
структурах арганізацыі ўлетку,
падвядзеньне вынікаў кампаніі
"Вясна — 2000", пытаньне
падрыхтоўкі да правядзеньня
Ўсебеларускага зьезду і
інфармацыйная палітыка БНФ. З
дакладамі выступілі Вінцук
Вячорка, Віктар Івашкевіч, Юры
Хадыка, старшыня прэс-групы
Аляксей Шэін.*

Ацэньваючы вынікі «Вясны – 2000»
старшыня БНФ Вінцук Вячорка зазна-
чыў, што дзякуючы гэтай кампаніі бе-
ларуская грамадзкасьць значна актывіза-
валася, моцна павялічылася лічба тых
людзей, якія ўдзельнічаюць у акцыях апа-
зыцыі, і, што вельмі важна, Эўропа змя-
ніла сваё стаўленьне да сытуацыі ў Бе-
ларусі – гэта было выразна відаць падчас
нядаўняга візыту "эўратройкі".

Пасьля разгляду пытаньня аб пад-
рыхтоўцы да правядзеньня Ўсебеларус-
кага зьезду Сойм БНФ "Адраджэньне"
даручыў усім арганізацыям БНФ распа-

чаць падрыхтоўку да кампаніі вылу-
чэньня кандыдатаў ад тэрыторыяў на
Зьезд. БНФ лічыць неабходнай максы-
мальную прадстаўнічасць і дасканалую
арганізацыю Зьезду. Сойм зьвярнуўся
з просьбай да аргакамітэту Зьезду выз-
начыць адпаведны тэрмін (ня менш як
чатыры месяцы), неабходны для аргані-
зацыі вылучэньня кандыдатаў, а ў чэр-
вені-ліпені правесці пашыранае пасед-
жаньне аргакамітэту для абмеркаваньня
й папярэдняга прыняцьця праграмных
дакумэнтаў Усебеларускага зьезду.

Сойм БНФ падтрымаў прапанову
Алега Трусава заклікаць сяброў і пры-
хільнікаў дэмакратычных партыяў і
рухаў напісаць на працягу травеня-чэр-
веня 2000 году заявы ў школы, дзе наву-
чаюцца іх дзеці, з патрабаваньнем пе-
раводу навучаньня на беларускую мову.
БНФ заклікаў абітурыентаў і студэнтаў
тэхнікумаў і ВНУ зьвяртацца да кіраў-
нікоў сваіх навучальных устаноў з
патрабаваньнем забясьпечыць іх зь ве-
расьня навучаньнем на дзяржаўнай бе-
ларускай мове і падтрымаў прапанову
ТБМ аб вяртаньні беларускай мове на-
лежага месца ў войску.

Андрэй УРБАНОВІЧ

Неабходна забяспечыць максымальную прадстаўнічасць Усебеларускага Зьезду

На пытаньне «Белорусской деловой газеты», датычнае Усебеларускага зьезду, адказвае Вінцук Вячорка, старшыня БНФ «Адраджэньне» і Партыі БНФ:

Важна, што ідэю Усебеларускага зьезду пэрсаніфікуюць вядомыя прадстаўнікі нашай інтэлігенцыі. Я ведаю нашу гісторыю й маю немалы арганізацыйны досвед, таму хачу адзначыць вялікую ступень адказнасьці ўсіх тых, хто бярэцца падхапіць сыяг Усебеларускага зьезду. Першы Усебеларускі зьезд налічваў 1800 дэлегатаў. І нагадаю, што надзелены праз прадстаўніцтва максымальнай легітымнасьцю, ён прыняў эпахальныя рашэньні. Сёньня ж сытуацыя складваецца такім чынам, што менавіта Усебеларускі зьезд можа аказацца адным з апошніх нашых рэсурсаў. Таму і БНФ і Каардынацыйная рада дэмакратычных сілаў адзіныя ў сваім гледзішчы: трэба быць да канца ўпэўненымі ў тым, што

нам заўсёды ўдасца забяспечыць максымальную легітымнасьць і прадстаўніцтва Усебеларускага зьезду. Да таго ж мы ня маем ніякага маральнага права трактаваць зьезд на роўных зь іншым сходамі, форумамі й кангрэсамі. Толькі тады, калі ён прагучыць на нацыянальным і асабліва міжнародным узроўні, тады ён сапраўды стане моцнай зброяй абароны нашай краіны ад інкарпарацыі, ад акупацыі.

Аднак нацыянальныя акцыі такога маштабу не арганізуюцца за паўтары месяцы. І сход у 200 — 300 чалавек не павінен быць называцца Усебеларускім зьездам. Найбольш лягічна ў першую чаргу правесці найбольш шырокае паседжаньне аргкамітэту з удзелам прадстаўнікоў асноўных грамадзкіх арганізацыяў і палітычных партыяў. І затым увосень можна было б арганізаваць ужо максымальна прадстаўнічае мерапрыемства.

Што ж тычыцца дапамогі з боку БНФ, то мы адразу ж выбралі нашых прадстаўнікоў у рабочую групу для фармаваньня аргкамітэту і затым у аргкамітэт. І намераныя дабівацца, каб Зьезд стаў сапраўды велічным і легітымным. У гэтым выпадку мы дадзім усю магчымую дапамогу.

БДГ, 3 траўня 2000 году.

Кроніка

Адбылася сустрэча прадстаўнікоў БНФ з дацкім дыпляматам

23 траўня намесьнік старшыні БНФ «Адраджэньне» і Партыі БНФ Вячаслаў Сіўчык сустрэўся зь першым сакратаром Каралеўскай Амбасады Даніі сп. Крысьціянам Донс Крыстэнсэнам.

Падчас спатканьня абмяркоўвалася перадусім палітычная сытуацыя ў Беларусі, стаўленьне Кансультацыйнай рады апазыцыйных палітычных партыяў і Каардынацыйнай рады дэмакратычных сілаў да ініцыятываў уладаў, у прыватнасьці — да парлямэнцкіх выбараў, якія рэжым мяркуе правесці сёлета ўвосень. У гэтым пытаньні БНФ пацьвердзіў пазыцыю, якой прытрымліваюцца сябры КРДС: апазыцыя пойдзе на выбары толькі ў тым выпадку, калі будуць выкананы перадумовы правядзеньня сапраўды дэмакратычных выбараў. г. зн. — стварэньне спрыяльнага палітычнага клімату ў краіне (вызваленьне палітвязьняў, спыненне крымінальнага й адміністрацыйнага перасьледу лідэраў апазыцыі, высьвятленьне лёсу зніклых апазыцыйных палітыкаў); свабодны доступ апазыцыі да СМІ; прыняцьцё дэмакратычнага закону аб выбарах. «У любым іншым выпадку БНФ удзельнічаць у выбарах ня будзе. Аднак Лукашэнка ўсялякім чынам паспрабуе ўцягнуць апазыцыю — для таго, каб легі-

тымлізаваць рэжым», — сказаў Вячаслаў Сіўчык.

Сп. Крыстэнсэн пацьвердзіў жаданьне эўрапейскіх краінаў спрыяць пабудове ў Беларусі свабоднага дэмакратычнага грамадства.

Мікалай ГРЫГАРОВІЧ

Выдадзена пяцітысячнае пасьведчаньне сябры БНФ

Пасьведчаньне сябры БНФ зь пяцітысячным юбілейным нумарам было ўрачыста ўручанае ў мястэчку Наваельня Дзятлаўскага раёну. Атрымала яго настаўніца беларускай мовы й літаратуры Наваельнянскай сярэдняй школы Ганна Дудар.

Уручалі юбілейнае пасьведчаньне старшыня БНФ Вінцук Вячорка і ягоны намесьнік Вячаслаў Сіўчык.

«Тое, што мы выпісваем пяцітысячнае пасьведчаньне ня значыць, што нас толькі пяць тысячаў, бо ў БНФ ёсьць сябры арганізацыі, якія прымаюць на сябе асноўны цяжар працы, а ёсьць прыхільнікі, якіх вельмі і вельмі шмат. Асабліва прыемна, што актывісты БНФ — гэта нашая нацыянальная інтэлігенцыя», — зазначыў Вінцук Вячорка.

На сёньняшні дзень у Наваельні існу-

юць тры суполкі БНФ, якія налічваюць 19 сябраў.

С.Ж.

Партыя БНФ атрымала пасьведчаньне аб рэгістрацыі

25 красавіка намесьнік старшыні Партыі БНФ і БНФ «Адраджэньне» Юры Хадыка ды сакратар Управы Юрась Пальчэўскі атрымалі ў Міністэрстве юстыцыі Рэспублікі Беларусь пасьведчаньне аб рэгістрацыі Партыі БНФ.

Пасьведчаньне № 0019 аб рэгістрацыі палітычнай партыі было падпісанае 24 красавіка 2000 году. Нагадаем, што Партыя БНФ існуе з 1993 году. У сьнежні 1999 году Партыя Беларускага Народнага Фронту была змушаная скарэктаваць назоў і стацца партыяй БНФ. Асноўныя мэты дзейнасьці Партыі БНФ тыя самыя, што і сем гадоў таму: ажыццяўленьне Праграмы Грамадзкага аб'яднаньня БНФ «Адраджэньне» шляхам удзелу ў фармаваньні органаў дзяржаўнай улады Рэспублікі Беларусь.

Кіроўны орган Партыі - Сойм. Старшыня — Вінцук Вячорка. Адрас - г. Менск, вул. Варвашэні, 8.

Такім чынам, нягледзячы на ўсё сваё нежаданьне, ўлады ўрэшце былі вымушаны зарэгістраваць найбольш уплывовую беларускую палітычную партыю.

С.А.

Анатоль Фёдараў:

«Калі б не Расея, з Лукашэнкам і яго памагатымі мы б ужо разабраліся»

— Вядома, што Магілёўская абласная арганізацыя БНФ «Адраджэньне» — адна з самых моцных у краіне, ня гледзячы на тое, што знаходзіцца ва ўсходняй частцы Беларусі. Скажыце, чым тлумачыцца такі пад'ём арганізацыі менавіта ў Магілёўскай вобласці?

— На ўсходзе сапраўды больш складаная сытуацыя ў пляне нацыянальнай сьведомасці, чым на захадзе Беларусі. Калі мы пачыналі нашу дзейнасць, тут практычна не было ніякага нацыянальна — патрыятычнага руху. І дзеячоў, якія былі гатовыя займацца гэтай працай, можна было пералічыць на пальцах адной рукі. Пачыналі адзінкі. Потым некаторыя нават адыйшлі — калі ўжо беларускі нацыянальна — дэмакратычны рух заняў выразныя пазыцыі. Таму нейкага гатовага грунту не было. І арганізацыя стваралася, і дзейнасць наша пашыралася дзякуючы выключна нашым арганізацыйным намаганьням. Фактычна адначасова даводзілася разьвязваць пытаньні як патрыятычнага выхаваньня людзей, так і арганізоўваць усю працу. Зразумела, што гэтыя зьвязаны паміж сабой былі зьвязаныя. І сёньня мы маём параўнальна добрыя вынікі, аб чым сьведчыць і пытаньне якое вы задаеце. Але зрабіць яшчэ трэба вельмі шмат.

— Ці назіраецца, асабліва ў апошні час, колькасны рост структураў БНФ на Магілёўшчыне?

— Калі казаць пра колькасны паказьнікі, то пад час перарэгістрацыі сябраў Партыі БНФ, колькасьць заяваў, толькі ў Магілёве, была каля трох соцень. На той час гэта быў самы высокі паказьнік. Канешне, зараз у Менску сябраў партыі больш чым у нас. Але адметна, што нашыя арганізацыі ёсць ва ўсіх раёнах вобласці. Сёньня гэтым ня можа пахваліцца амаль ніводная рэгіянальная арганізацыя. Нашыя структуры ёсць нават там, дзе няма арганізацыяў камуністаў. А агульная колькасьць сяброў і прыхільнікаў складае каля тысячы чалавек. Зразумела, што далёка ня ўсе нашыя арганізацыйныя пытаньні вырашаныя. Я б сказаў так: калі я аналізую сваю працу і нашыя вынікі, то ў мяне заўсёды больш заклапочанасьці, чым задаволенасьці. І гэта нармальна, бо дае магчымасьць глядзець наперад, думаць, як далей разьвіваць арганізацыю. Нам выключна важна дакладнае вызначэньне нашага пазыцыянальнага становішча ў працы,

На пытаньні рэдакцыі газэты «Навіны БНФ» адказвае старшыня Магілёўскай абласной арганізацыі, намесьнік старшыні БНФ

Анатоль Фёдараў

фармаваньне дзейдольных структураў, разумная арганізацыя рэсурсаў і інш. Усяму гэтаму мы і надаем пільную ўвагу.

— Зараз завяршылася кампанія «Вясна 2000». Як вы ацэньваеце яе вынікі ў Магілёўскай вобласці і ўвогуле ў Беларусі?

— Ацэньваю вельмі станоўча. Зроблены вельмі вялікі крок наперад у нашай грамадзкай і палітычнай дзейнасці. Акцыі сталі больш масавымі, больш арганізаванымі, больш прадуманымі. Зьменныя падыходы — як мы гэта павінны рабіць і дзеля каго. І мне падаецца, што наступныя крокі будуць яшчэ больш выніковыя.

Як бы там пэсымістычна хтосьці не глядзеў на сёньняшні стан беларускай апазыцыі, палітычныя працэсы у Беларусі разьвіваюцца вельмі актыўна. Думаю, што ўжо ў бліжэйшыя гады сытуацыя можа зьмяніцца прынцыпова. Тое ж, што істотна замінае вынікам нашае працы — гэта расейская акупацыйная палітыка, якая праводзіцца ў Беларусі. Калі б не Расея, з Лукашэнкам і яго памагатымі мы б ужо даўно разабраліся.

— Сп. Фёдараў, зараз колькі словаў пра сябе. Як вы пачалі займацца палітыкай?

— Я нарадзіўся ў Магілёўскім раёне. З паходжаньня — селянін. Скончыў Магілёўскі машынабудаўнічы інстытут. Працаваў у гэтым жа інстытуце восем гадоў. Рыхтаваўся да абароны кандыдацкай дысэртацыі... Акурат у гэты час пачаліся зьмены ў нашым грамадстве, і я актыўна далучыўся да гэтых працэсаў. Такім чынам, перада мной стаяў выбар: альбо займацца палітыкай, альбо — навуковай дзейнасцю. Рэальна ўплываць на штосьці можна толькі праз палітыку. Я зрабіў выбар на карысьць палітычнай дзейнасці, якой займаюся ўжо 11 гадоў, і гэта забірае ўвесь мой час.

— Ці застаецца ў вас час на іншыя рэчы, напрыклад, на адначынак?

— Часу, канешне, застаецца вельмі мала, але калі ён ёсць, то імкнуся выкарыстоўваць яго як лепей. Нярэдка бываю ў тэатры, асабліва ў Менску, бо ў нас у Магілёве ёсць толькі расейскі правінцыйны тэатар — горш не прыдумаць. Шмат чытаю. Імкнуся папаўняць свае веды. Удзельнічаю ў культурным жыцьці Беларусі. Вельмі люблю музыку, песьню, апроч, праўда, сучасных масавых «шэдэўраў»...

Распытваў Эдвард БАРОК

Забруджаная зямля

Артыкул сэнатара Чэскай Рэспублікі Міхаэла ЖАНТОЎСКАГА,
надрукаваны ў палітычным шотыднёвіку «Tyden» № 20 ад 6 траўня 2000 году.

Таталітарная Беларусь

Улада Лукашэнкі ў Беларусі аднавіла ўсім прыкметам таталітарных рэжымаў. Тысячы людзей тут два тыдні таму бралі ўдзел у дэманстрацыі супраць няволі й паўзучага, але дакладнага далучэння да Расіі.

Распад Савецкага Саюзу даў беларусам адзіную магчымасць звязацца з гістарычнымі традыцыямі й аднавіць нацыянальную дзейнасць. Хутка ўзніклі палітычныя партыі, грамадскія аб'яднанні й дэмакратычныя інстытуты. Але да таго, як гэтыя шпаркія змены маглі пусціць свае моцныя карані, патрапіла

запужаў, прагнаў ці пасадзіў свіх апанэнтаў, пачаў уладарыць з дапамогай сваіх дэкрэтаў ды распачаў працэс рэінтэграцыі Беларусі ў Расею, вынікам якой мусіць быць саюзная дзяржава, у лепшым выпадку - на чале з Лукашэнкам. Ад 1996 году бясследна знікла каля чатырох тысяч людзей, 100 тысячаў беларусаў зь дзесяцімільённага народу адбываюць пакаранні ў турмах (у Чэскай Рэспубліцы, для параўнання - 30 тысячаў).

Дэжа Вю

Мяжа паміж Польшчай і Беларуссю ля Брэсту на першы погляд ня надта адрозніваецца ад іншых памежных пераходаў у гэтай частцы сьвету. Калёны грузавікоў, надта складаная сыстэма пропуску, але даволі дабрамыслівы персанал. Пасьля гэтага стомленае вока пабачыць калючы дрот у каламутнай вадзе памежнай ракі, якая дзеліць дзьве посткамуністычныя краіны й сонны мозг засяродзіцца над прыстаўкай пост.

Потым на роўнядзі ўздымецца шчыльная сыяна панэльных дамоў ды стукне ў вочы поўнай сілай рэальны сацыялізм з усёй сваёй прыгажосцю. Менск - як мікрараён для палутарамільёну людзей. Рэльефная ляпніна, помнікі рэвалюцыянерам, рэкламныя шчыты з лезунгамі ды транспаранты з заклікамі, Ленінскі праспэкт, Камуністычная вуліца, клуб Дзяржынскага. Голоўная падзея тыдню -- сьвяточны паказ чырвонага сыягу, які быў узняты 55 год таму над Рэйхстагам. Старшыня абраду - хто ж іншы, калі ня Аляксандар Рыгоравіч, бацька ўсіх беларусаў, мудрая галава, высокі лоб, айцец строгі, але ласкавы. Але як

для каго. Да соцен зьбітых дэманстрантаў ды болей сотні арыштаваных падчас Маршу Свабоды 17 кастрычніка мінулага году зьвярнуў свой хмурны позірк бацюшка. Вынікам гэтага было больш за 60 грашовых штрафаў ды кароткатэрміновых знявольеньняў, прысуджаных бегам наступных трох дзён. Жорны рэвалюцыйнай справядлівасьці мелюць хутка.

Ня лепш было й удзельнікам шэсьця ў гадавіну абвяшчэння Беларускай Народнай Рэспублікі 25 сакавіка гэтага

году. Дзесяцітысячная дэманстрацыя ў гонар незалежнасці дзяржавы, на якую бацюшка хоча як хутчэй забыцца, была разагнаная, а больш за 400 яе ўдзельнікаў было арыштавана.

Загадкавыя знікненні

У красавіку мінулага году памёр пры нявысьветленых абставінах Генадзь Карпенка, намесьнік старшыні 13-га Вярхоўнага Савета ды Аб'яднанай грамадзянскай партыі. У траўні знік былы беларускі міністар нутраных справаў Юры Захаранка на шляху ад прыпаркаванага аўто да дзвярэй свайго дому. У жніўні знік па дарозе з лазні дамоў іншы намесьнік старшыні ВС 13-га склікання й старшыня Цэнтральнай выбарчай камісіі Віктар Ганчар. Зніклі й іншыя. Аб іх лёсах нічога невядома, але шмат хто з сяброў лічаць, што іх няма сярод жывых.

Беларускі віцэ-прэм'ер ды міністар замежных справаў Урал Латыпаў, дабрадушны палкоўнік КГБ башкірскага паходжаньня, лічыць, што ў гэтым няма нічога дзіўнага ці палітычнага. «Кожны год знікае ў Беларусі больш за тысячу людзей», - тлумачыць ён з усмешкай. Ад уяўленьня, што кожны год у такой жа па колькасці насельніцтва Чэскай Рэспубліцы знікала б бязь вестак больш за тысячу людзей, робіцца некалькі някавата. Латыпаў увогуле ня мае праблем: Краіна выконвае свае міжнародныя абавязкі, а дэсідэнтны проста ныцікі; кожная краіна мае праблемы ў галіне правоў чалавека, у Беларусі не было зафіксавана ніводнага выпадку дыскрымінацыі паводле расавых, этнічных ці рэлігійных прыкметаў, - ганарыцца ён, - ды так мімаходзь прыпамінае сыяну ў Усьці над Лабай. Калі бачыць, што за гэта не збіраюцца біць, спакойна працягвае далей. Такую рэалію, што ў Беларусі, дзе паводле афіцыйных лічбаў 80% жыхароў лічаць сябе беларусамі й палова зь іх называе беларускую мову роднай - мізэрны адсотак беларускіх сярэдніх школаў і ніводнага ўнівэрсытэту зь беларускай мовай выкладаньня - тлумачыць як правы дэмакрат: «Людзі так хацелі».

Справы з мовай ёсьць сымптомам ціхай, але сыстэматычнай ліквідацыі беларускай нацыянальнай ідэнтычнасці. Лукашэнка забараніў бел-чырвона-белы беларускі сыяг, аздоблены крыжам Ярылы, ды аднавіў знамя часоў існаваньня Беларусі ў Савецкім Саюзе. Абсалютная большыня функцыянераў яго адміністрацыі - расейцы. Міністар абароны - расеец. Ягонныя чатыры намесьнікі - таксама расейцы. Ды й гэтак далей. Латыпаў ня лічыць, што краіна кіруецца да аб'яднаньня з Расеяй. Дамова аб супольнай абароне ёсьць рэакцыя на пашырэнне НАТО. Размяш-

Фота Irex/ProMedia

Менск. Пляц Якуба Коласа

іншая смяротная чума ў выглядзе харызматычнага старшыні калгасу на імя Аляксандар Рыгоравіч Лукашэнка, які быў у дэмакратычных выбарах 1994 году абраны прэзыдэнтам, каб праз два гады пасьля таго разагнаць легальна абраны парламент, адмяніць канстытуцыю ў падманлівым рэфэрэндуме й увесці аўтарытарны рэжым. Прыгожы мужчына з вусамі (Сталін, Гітлер, Хусейн, Лукашэнка ці іншы - гэта ўсё толькі выпадкова?) працягнуў свой прэзыдэнцкі мандат,

чэныне ядзернай зброі ці расейскіх войскаў пакуль не ў парадку дня. Саюзная дамова ёсць дабравольным саюзам, які адпавядае агульным інтарэсам ды волі большыні беларусаў. Выбарчы закон можа й не зусім дасканалы, але дэмакратычны й дазваляе ўсеагульныя выбары. «Мажарытарную сыстэму не навязваем», - кажа цвёрда, мабыць перадусім таму, што яму яе ніхто не навязвае.

Галоснасьць

У пятніцу, 21 красавіка, менскія ўлады забараняюць Чарнобыльскі Шлях, марш, які грамадзянскія ініцыятывы штогод праводзяць у гадавіну чарнобыльскай трагедыі 26 красавіка. Пры выбуху атамнага рэактару электрастанцыі, аддаленай ўсяго на 10 кілямэтраў ад мяжы, была забруджаная чвэртка земляў Беларусі. У краіне зараз 100 000 інваліднасьцяў, зьвязаных з наступствамі аварыі, 10 000 людзей чакаюць сьмерці. На забруджанай тэрыторыі жыве каля 2,5 мільёнаў людзей.

У аўторак 25, праз дзень пасля нашага прыезду, марш з плошчы Якуба Коласа ў цэнтры горада на аддаленую за 3 кілямэтры плошчу Бангалор на ўскрайку, усё ж дазволілі. Лідэры апазыцыі меркавалі, што ў гэтым ёсць і заслуга нашай прысутнасьці, але мне здаецца, што ўлады ў сьпешцы хацелі пазьбегнуць ганьбы. За паўгадзіны да дэманстрацыі беларускае радыё перадала папярэджаньне са штабу грамадзянскай абароны: На Менск ідзе жажлівая бура. Абываталям раюць не выходзіць з дамоў. Марш, які быў пачаты некалькімі тысячамі адважных, пад канец налічваў ад 40 да 50 тысяч пераважна маладых людзей. Бура так і не пачалася, міліцэйскае ўмяшальніцтва - таксама. Над Менскам гучаў лэзунг дня: «Беларусь у Еўропу, Лукашэнку ў ...».

vytoki.net

Вятога Вацлава

Малады Фронт рыхтуецца да Сойму ў Усебеларускага зьезду

У нядзелю, 21 траўня адбылася Цэнтральная Рада Маладога Фронту, якая разгледзела пытаньне падрыхтоўкі да III Сойму МФ, удзел арганізацыі ва Ўсебеларускім зьездзе і кампаніях масавых акцыяў.

На Сойм Маладога Фронту, які мае адбыцца 1 ліпеня 2000 году, вылучаецца каля 300 дэлегатаў, большасьць зь якіх прадстаўляе рэгіёны Беларусі.

Агульнабеларускі маладафронтаўскі форум падвядзе вынікі дзейнасьці МФ у 1999 – 2000 г.г., абярэ кіраўніцтва і разгледзіць Праграму, прапанаваную для ўсяго нацыянальнага руху моладзі.

Таксама ЦР МФ прыняла рашэньне распачаць вылучэньне дэлегатаў ад моладзі на Ўсебеларускі Зьезд.

Варта нагадаць, што 16 траўня Маладзёвае грамадзкае аб'яднаньне «Малады Фронт» падало дакумэнты на рэгістрацыю ў Міністэрства Юстыцыі. Цяпер пра нас можна пісаць адкрыта.

С. А..

P.S. Дата наступнага паседжаньня Цэнтральнай Рады Маладога Фронту – нядзеля, 18 чэрвеня 2000 году.

Прагстаўнікі Маладога Фронту сустрэліся з дэлегацыяй нямецкай моладзі

19 траўня прадстаўнікі Маладога Фронту, а таксама Маладой Грамады, Беларускай асацыяцыі маладых палітыкаў, Беларускай нацыянальнай маладзёвай рады і некаторых іншых арганізацыяў сустрэліся з дэлегацыяй нямецкай моладзі.

Усе замежныя госьці — гэта пераможцы конкурсу з гісторыі Нямецчыны, які праводзіўся пад лэзунгам «Пратэст». Тэматыка конкурсу ахоплівала вялікі прамежак часу – ад пачатку да канца 20 ст.

Ляўрэатаў у якасьці ўзнагароды чакала паездка ў Беларусь, дзе яны атрымалі магчымасьць сустрэцца з прадстаўнікамі незалежных СМІ, маладзёвых арганізацыяў, КНГ АБСЭ і зь іншымі структурамі.

На сустрэчы размова вялася ў асноўным на палітычныя тэмы; маладых немцаў больш за ўсё цікавіла тое, што адбываецца ў сфэры маладзёвай палітыкі ў Беларусі на фоне нашай сытуацыі. Немцы былі па-добраму здзіўленыя колькасьцю моладзі, якая заангажаваная ў Беларусі ў палітычную сфэру і тым запалам ды аптымізмам, зь якім маладыя беларусы зьмяняюць сытуацыю ў сваёй краіне.

I. M.

Дакумэнты

Заява Сойму БНФ «Аб салідарнасьці з прафсаю- замі»

Галава лукашэнкаўскай адміністрацыі Мясніковіч зрабіў спробу паставіць пад кантроль вэртыкалі спрэвазначна-выбарчую кампанію Фэдэрацыі Прафсаюзаў Беларускай. Улады выкідаюць структуры Свабодных прафсаюзаў з прадпрыемстваў. Цкаваньне прафсаюзаў мае на мэце не дазволіць працоўным адстойваць свае сацыяльныя правы, якія імкліва пагаршаюцца. Сойм БНФ «Адраджэньне» асуджае спробы рэжыму падначаліць сабе й знішчыць беларускі прафсаюзны рух.

БНФ «Адраджэньне» заклікае праф-

саюзны рух да еднасьці. Толькі ў гэтым выпадку ён можа стаць сапраўды дзейнай зброяй у змаганьні за правы працоўнага чалавека, за свабодную й квітнюючую Беларусь. БНФ гатовы да супрацоўніцтва з арганізаваным рухам працоўных і будзе аказваць неабходную падтрымку ўсім акцыям прафсаюзаў у абарону сацыяльных правоў працоўных».

13.05.2000 г.

г.Менск

Ці магчымы мір паміж Чачэніяй і Расеяй?

Кар: Расея ўвайшла ў 21 стагодзьдзе, разьвязаўшы чарговую вайну на Каўказе супраць чачэнцаў. У Расеі ўсе крычаць пра тое, што яны вядуць у Чачэніі справядлівую вайну для абароны ўсёй краіны. Узгадваецца, акупацыю Афганістану расейцы таксама называлі «ўратаваньнем саюзу» і «вызваленьнем брацкага народу». Перад Другой сусьветнай вайной Фінляндыю таксама спрабавалі «вызваліць».

І ўсё ж, якія сапраўдныя прычыны сьняняшняй расейска-чачэнскай вайны і якая роля Пуціна ў ёй?

Ібрагім Юсуф: Напачатку адкажу на другую частку пытаньня — пра Пуціна. У палітыцы заўсёды, калі якая-небудзь шэрая асоба, з схаванымі палітычнымі амбіцыямі спрабуе прабіцца на вяршыню ўлады, яна не вынаходзіць нічога новага, а проста здзяйсняе занадта нахабны ці занадта подлы ўчынак, а затым крычыць «трымайце вора». Пуцін цынічна й з халодным сэрцам аддаў загад сваім спэцслужбам, ГРУ і ФСБ, правесці сэрыю тэрарыстычных актаў супраць мірных грамадзянаў Дагестану і Расеі.

Адбыліся вядомыя падзеі, выбухі жылых дамоў, пасля чаго сьвет у чарговы раз пабачыў крываваы мэтады КДБ. Дэрбент, Масква, Валгадонск літа-

ральна ўмыліся крывёю. Праўда, у Варонежы адбыўся «казус», жыхары дому знайшлі й затрымалі людзей, якія спрабавалі заклаць выбухоўку для запланаванай, чарговай крывавай акцыі. Але гэты выпадак улады Крамлю аб'явілі «праверкай пільнасьці грамадзянаў», ці ня праўда, даволі дзіўная «прафіляктыка». Гэта і ёсьць Пуцін, гэта тое на што ён вучыўся і тое, што ён засвоіў выдатна.

Пуцін -- гэта чалавек, які ніякай адказнай працай, акрамя даносу, у сваім жыцьці не займаўся, а гэта, усё ж такі патрабуе таго, каб даносчык знаходзіў-

ся ў ценю. Як у такой сытуацыі атрымаць папулярнасьць, як стаць «жырафам» пры адносна нізкім росьце? Вельмі складаная задача для звычайнага палітыка, але не для «гэбэшніка». Трэба вельмі гучна заявіць пра сябе, каб зрабіць хуткую палітычную кар'еру. А для гэтага патрэбна шмат шуму, экстраардынарныя падзеі, якімі й сталі тэракты, запланаваныя ФСБ.

Канешне, перад выбухамі былі яшчэ й ваенныя дзеянні ў горным Дагестане. Але гэтага было не дастаткова, бо расейцу ў расейскай глыбінцы глыбока пляваць на дагестанцаў, на іх стасункі з якімі-небудзь «вахабітамі», гэта занадта далёка, дзесьці там на Каўказе, патрэбна было, каб выбухнула дзе-небудзь пад бокам. Палітычная «мулька» з «выссанай з пальца» «агрэсіяй чачэнцаў супраць Расеі», доўга ня вытрымае. Да таго ж генацыд, разьвязаны расейцамі супраць жыхароў селішчаў Карамахі і Чабанмахі пачаў зьмяняць думку грамадзкасьці ў Дагестане і ў Расеі не ў карысьць вайны на Каўказе. Не, патрэбна было штосьці больш шакуючае. І яно не прымусіла доўга чакаць. Выбухі жылых дамоў -- гэта тое, што спрацавала поўнасьцю. Якія вялікія магчымасьці для пасьпяховай палітычнай дзейнасьці, для Пуціна.

Усім вядома, што сытуацыя падрыхтоўваецца тымі, каму яна выгадная, а выбухі выгадныя толькі ельцынска-пуцінскай камандзе.

Сотні загінулых, пакалечаных людзей, штодзённая іх дэманстрацыя праз СМІ, зрабілі неабходны «гістарычны» эфэкт. Эмоцыі глушаць усялякую лёгіку, вядома, што не патрэбна ніякіх доказаў, якіх няма й сьняня. Вінаватых вызначылі загадзя. Гэта, як заўсёды, чачэнцы. Не было б чачэнцаў, знайшлі б немцаў. КДБ ніколі не цуралася брудных мэтадаў «для карысьці справы». Савецкаму чалавеку добра знаёмыя прыёмы гэбістаў, якія не прызнаюць ніякага права на прэзюмпцыю невінаватасьці і неабходнасьці даказальніцтва віны таго, каго абвінавачваюць. Пуцін у выкарыстаньні сваіх прафэсійных здольнасьцяў пераўзышоў сваіх духовых настаўнікаў Сталіна, Бэрыю й Андропова. Вось асноўная роля,

якую іграе Пуцін сьняня і, верагодна, будзе іграць далей. Будучую лінію самаўладных пуцінаў бачна па іх адносінах да СМІ.

А сапраўдныя прэтэнзіі чарговай вайны -- гэта прэтэнзіі расейцаў на «звышдзяржаўнасьць», аднаўленьне расейскай імперыі ў яе былых межах з упывам ва Ўсходняй Эўропе. У гэтай будучай імперыі няма месца аўтаноміям, зусім не прадугледжанае аддзяленьне тэрыторыяў, тым больш мусульманскай тэрыторыі багатай на нафту. У гэтай сувязі ўзяцьцё рэваншу ў новай вайне і паказальнае зьнішчэньне чачэнскага народу, зьяўляецца цэнтральным дзеяньнем будчага фарсу -- адраджэньня расейскай імперыі. Маштабы жорсткасьцяў, якія робяцца расейцамі ў Чачэніі павінны пераканаць усе былыя рэспублікі «саюзу», што супраць «расейскай зброі» не «папрэш». Менавіта таму рускія дэманструюць усю сваю навейшую зброю, якую яны ўжываюць у Чачэніі без усялякіх межаў.

Далей пуціністы справядліва думаюць, што калі яны зьнішчаць чачэнцаў, ім ніхто не перашкодзіць захапіць Грузію, Азэрбайджан і тым самым ажыццявіць поўны кантроль над каспійскай нафтай, а ўжо з азіяцкімі рэспублікамі ніякіх праблемаў ня будзе. Калі хтосьці там, на Захадзе, думае, што ў расейцаў няма такіх плянаў ці што расейцы не рашацца на такі крок, то яны глыбока памыляюцца. Расейцы заўсёды адрозьніваліся непрадвызначанасьцю сваіх дзеяньняў. «Акрылёная» ў выпадку посьпеху ў чачэнскай вайне расейская армія, адразу захапіць Грузію, папярэдне зрабіўшы прарасейскі пераварот у Тбілісі. А тое, што ў Крамлі існуе канкрэтны плян скіданьня Шазварнадзэ, гэта ўжо даўно не сакрэт. Расейцы заўсёды думалі пра сваё і нават унутры кожнага бамжа сядзяць імперскія намаганьні.

Кар: Хто, на ваш погляд, зьяўляецца ініцыятарам другой чачэнскай вайны?

Ібрагім Юсуф: Гэта так званыя прыніжаныя й зьняважаныя ў мінулае чачэнскай вайне расейскія ваенныя і спэцслужбы. Цяпер жа яны зноў прыйшлі ў

Чачэнію “аднавіць страчаную годнасьць”.

Калі вайскоўцы дабіліся пачатку чарговай вайны супраць чачэнцаў, раней за назначаны тэрмін, яны паставілі на карту вельмі шмат. У першую чаргу – гэта дабіцца хуткай перамогі ў Чачэніі з “найменшымі стратамі”, каб Пуцін перамог на прэзыдэнцкіх выбарах. Зрабіцца прэзыдэнтам Пуціну было абавязкова, бо інакш усплывуць усе факты

адносна выбухаў жылых дамоў у Расеі й Дагестане. Пасьля выбараў вайскоўцы разам з КДБ (Пуціным) усталёўваюць ваенна-палітычны рэжым у Расеі.

Па-другое, Пуціну патрэбная ваенная перамога ў Чачэніі любым коштам. Менавіта таму была зробленая папераджальная заява, што “Пуцін нясе выключна палітычную адказнасьць за вайну ў Чачэніі, а за яе вынік адказваюць генэралы”. Адкрытая спроба дыстанцавацца ад вайскоўцаў у выпадку правалу, але гэта марны нумар. Генэралы ўжо ня тыя, што пры Ельцыне, яны не маўклівыя выканаўцы волі “гаспадара”, яны больш самастойныя і адкрыта абвешчваюць, што нікому больш не дазваляць “пэцкаць” іх, а гэта ўжо не слабы сымптом. Калі Ельцын у першай чачэнскай вайне

дазволіў прэсе і палітыкам абліць брудам вайскоўцаў, а па заканчэньні ваенных дзеяньняў нават таго-сяго фізычна прыбраў (Рохліна) са шляху Сям’і, ён усім даў зразумець, “хто ёсьць гаспадаром у хаце”, і праз гэта захаваў уладу ў сваіх руках.

Адылі свайму наступніку Пуціну Ельцын пакінуў вельмі сур’ёзную міну, перш як пайсьці ў адстаўку – надаўшы званьне Герояў Расеі генэралам, што ваююць у Чачэніі, нібы авансам. А герояў у Расеі заўсёды любіць народ, у сучасным разуменьні – “электарат”. Мае значэньне тое, што генэралаў ўзнагародзіў, прызнаўшы іхныя “заслугі” ня сёньняшні стаўленік, а той “гаспадар” Крамлю, які ўжо зышоў, і значыць Пуціну генэралы сваімі ўзнагародамі не абавязаныя. Таму ў выпадку паразы ў Чачэніі, вайскоўцаў ужо не зрабіць “хлопчыкамі для біцьця”, яны змогуць пайсьці на адкрытую канфрантацыю з палітычным крылом. З абвастрэньняў ста-

сункаў паміж вайскоўцамі й палітыкамі ў Расеі надызде поўнае безуладзьдзе, гэтае згуртаваньне бандытаў і крымінальных элемэнтаў, іншага імя ім няма, вернецца ў Расею з сваім досьведам “зачыстак” набытым у Чачэніі і пачне наводзіць свой звычайны парадак, “бессэнсоўны і жорсткі”. Адзін садыст і крымінальны элемэнт Шаманаў чаго каштуе, прытым, што ён яшчэ і “герой Расеі”. Таму лёсы ня толькі Пуціна і вайскоўцаў залежаць ад зыходу вайны на Каўказе, але і лёс самой Расеі.

Зыходзячы з гэтых рэаліяў мы бачым, што перад чачэнцамі стаіць першачарговая, вельмі сур’ёзная задача. Яны павінныя, вымушаныя ваяваць пры любых умовах, дзеля самазахаваньня. Іх уратаваньне толькі ў самым жорсткім супра-

ціўленьні расейцам, бо йнакш чачэнскі народ як этнас спыніць сваё існаваньне. Расейцы зьнішчаць чачэнцаў, калі ня цалкам, то большасьць, і ніхто ім не перашкодзіць. Сёньня ўсе ведаюць пра канцлягер Чарнакозава, пра ўжываньне расейцамі ў адносінах да захопленых, так званых “мірных чачэнцаў”, нечалавечых катаваньняў. Захад і “сусьветная супольнасьць” са сваім бледным выразам ня здольныя ні на што, акрамя як выказваць заклапочанасьць, а на малыя народы ім напляваць, тым больш на мусульманаў.

Варта адзначыць, што чачэнцы, калі выбіралі шлях незалежнасьці не разлічвалі на дапамогу замежжа, як гэта здаецца многім. Ведалі, як заўсёды, давядзецца змагацца з расейцамі адзін на адзін. І прынялі вайну ня з мэтай перамагчы Расею, а для таго, каб расейцы далі ім вольна дыхаць. Але расейцам трэба пакарыць чачэнцаў для самасьцьверджаньня, ні ў якой іншай галіне ці зь іншымі дзяржавамі ў іх гэта не атрымлівалася.

Расейскія жаўнеры заўсёды ваююць пад страхам сьмерці, яны ня хочуць паміраць за пляны пуцінскай каманды, пляны Пуціна ня -- іхныя пляны.

Кар: І апошняе пытаньне. Ці магчымы мір паміж Ічкерыяй і Расеяй?

Ібрагім Юсуф: Не, не магчымы. Толькі таму, што Расея ніколі не кампэнсуе тыя страты, якія нанесла чачэнцам, а гэта значыць, што чачэнцы з гэтым ня зьмірацца і будуць вечнымі ворагамі расейцаў. Расея кожнай сваёй агрэсіяй супраць Ічкерыі гадуе новае пакаленьне мсьціўцаў, а ў гісторыі часта бывае, што маленькі народ мацнее, у той час як імперыя рушыцца. Чачэнцы трывала з пакаленьня ў пакаленьне будуць “дапамагаць” Расеі ў дасягненьні свайго лёсу, як імперыі.

“Узнаўленьне” Чачэніі – як было, як будзе?

У 1995-м – 1996-м гадах у Чачэнію накіроўвалася дужа сродкаў і матэрыяльных каштоўнасьцяў, але вынік быў відавочны: Грозны й іншыя разбураныя населеныя пункты так і засталіся ляжаць у руінах. Асноўнай частцы насельніцтва так і не кампэнсавлі страты за зьнішчэньне жытла й маёмасьці. Указы прэзыдэнта Расеі, рашэньні расейскага ўраду, стварэньне спэцкамісіяў – усё было як таго патрабавала сытуацыя. Аднак значная частка чачэнскіх грашовых плыняў

рываліся камэрцыйныя банкі, якія праганялі будаўнічыя грошы зь нямым

прыбыткам для сябе. Широка ўжываліся прыпіскі. Арганізацыі, напрыклад, умудраліся браць на падрад уцалелыя кварталы, а грошы атрымлівалі як за ўзноўленьня з руінаў. Будаўнічыя матэрыялы, якія паступалі з усіх расейскіх

рэгіёнаў і якія былі прызначаны для разьмеркаваньня ўласнікам разбуранага жытла, часта рабаваліся ці прадаваліся налева. Ані дакладна распрацаванай праграмы, ані строгага ўліку, ані кантролю за выкарыстаньнем сродкаў – нічога гэтага не існавала. У гэтай “чорнай дзірцы” зьнікалі велізарныя сродкі. Значная частка грошаў, якія выдзяліў расейскі фэдэральны цэнтар на “ўзнаўленьне” Чачэніі, не даходзіла да адрасату – простых людзей, якія згубілі сваіх дабрадзеяў, здароўе, дах і маёмасьць. Цэлымі днямі яны выстойвалі чэргі на атрыманьне грашовай дапамогі дзецям, пэнсіяў і гэтак далей. Пасьля жніўня 1996-га году расейскія ўладавыя габінэты занялі іншыя людзі. Шмат хто зь іх працягнулі рабаўніцтва Чачэніі.

Да друку падрыхтавала Алесь **МАРЦІНКЕВІЧ** паводле “Каўказ-Цэнтру” і Радыё Свабода

Настаўнікі пакігаюць афіцыйны прафсаюз

30 настаўнікаў Сольскай і Крэўскай сярэдніх школаў Смаргонскага раёну падалі заявы на выхад з афіцыйнага прафсаюзу. Менавіта такім чынам яны выказалі свой пратэст супраць сытуацыі, што склалася ў школах. Заробак там не выплочваецца па некалькі месяцаў.

Т. Б.

Патрабуюць беларускамоўнага навучання

У Горадні 28 студэнтаў гістфаку ГрДУ патрабуюць у дэканата стварыць умовы для выкладання ўсіх навучальных дысцыплінаў па-беларуску. Аднак на запыт студэнтаў дэкан гістфаку І. Крэнь адмовіў, і параіў зьвяртацца па дазвол у рэктарат. Адначасова былі прагледжаныя асабістыя справы заяўнікаў, бацькам некаторых студэнтаў кіраўніцтва факультэту па-ведзіла пра «незадавальняльныя паводзіны» дзяцей. Празь некаторы час адзін са студэнтаў адмовіўся ад свайго подпісу.

С.К.

Не ханае папіва

Апошнім часам у Маладэчне і Вялейцы існуюць перабоі ў працы грамадзкага транспарту. Гэта звязана з хранічным недахопам сродкаў, запазычанасьцю перад мясцовымі нафтабазамі. Магчыма, хутка гарады чакае далейшае абвастрэньне транспартнай праблемы. Напрыклад, вялейскія аўтобусы некаторы час працавалі толькі зраніцы, шэраг прыгарадных маршрутаў адмянілі.

С.К.

Блакiтны Пенiн

Некалькі тыдняў назад Наваполацкія ўлады праявілі незвычайную арыгінальнасьць: помнік «вялікаму правадару» Леніну, які мясьціўся на галоўным гарадзкім пляцы, быў пафарбаваны ў блакітны колер. Можна толькі паспачуваць уладам горада, фінансавое становішча, якое прымушае эканоміць на фарбе, бо, як вядома, белая фарба каштуе крыху даражэйшая за ўсе астатнія.

Н.П.

Анатоль Грыцкевіч

Сябра Сойму БНФ і Паліткамiтэту, старшыня камісіі па культуры

Анатоль Пятровіч Грыцкевіч нарадзіўся 31 студзеня 1929 году ў Менску. У 1950 г. скончыў Менскі дзяржаўны мэдыцынскі інстытут. Працаваў лекарам. Адначасова скончыў завочна Менскі дзяржаўны пэдагагічны інстытут замежных моваў (1955 г.) і гістарычны факультэт Беларускага дзяржаўнага ўнівэрсытэту (1958 г.). З 1959 г. працаваў у Інстытуце гісторыі Акадэміі навук Беларусі спачатку малодшым, а потым старшым навуковым супрацоўнікам. У 1964 г. абараніў кандыдацкую дысэртацыю з гісторыі фэўдальнага горада Слуцка. З 1975 г. працуе ў менскім Інстытуце культуры (цяпер Беларускае ўнівэрсытэт культуры) загадчыкам катэдры гісторыі. Дасьледуе гісторыю Беларусі фэўдальнага пэрыяду, гісторыю прыватнаўладальніцкіх гарадоў Беларусі і Літвы (вызначыў іх колькасьць, тыпы, узровень эканамічнага разьвіцьця, сыстэму кіраваньня і самакіраваньня, іх вайсковую гісторыю, сацыяльна-эканамічнае становішча мяшчанства). На гэтую тэму падрыхтаваў доктарскую дысэртацыю. Абараніў яе ў Вільні (бо ў Менску з-за яго навуковых поглядаў абарона была немагчымай) і ў 1986 г. атрымаў навуковую ступень доктара гістарычных навук, а ў 1987 г. навуковае званьне прафэсара. Аўтар публікацыяў з гісторыі шляхецкага саслоўя, генэалёгіі шляхты і выбранцаў. Вывучае рэлігійныя праблемы ў Беларусі, гісторыю праваслаўнай і ўніяцкай цэркваў, каталіцкага касьцёла. Дасьледуе гісторыю беларуска-літоўскіх дачыненняў у 1918—1920 г.г. Аўтар гістарычных нарысаў пра Слуцк, даследаваньняў пра Аршанскую бітву 1514 г., паўстаньне 1794 г. у Беларусі, паход генэрала Булак-Балаховіча ў Палесьсе і Слуцкі збройны чын 1920 г. Яшчэ адзін кірунак — гісторыя беларускай культуры. Ва ўнівэрсытэце культуры чытае лекцыі праблемнага характару. А. П. Грыцкевіч ёсьць працоўнікам навуковай канцэпцыі гісторыі Беларусі ў кантэксце сусьветнай гісторыі, адным зь вядучых гісторыкаў Беларусі. Упершыню ўвёў у гістарыяграфію вызначэньне Рэчы Паспалітай як фэдэрацыі дзвюх раўнапраўных дзяржаваў — Польшчы і Вялікага Княства Літоўскага. У 1992 г. дамогся на міжнародным форуме вызначэньня супольнай дзяржавы беларусаў і літоўцаў як Беларуска-Літоўскай дзяржавы. Мае больш за 900 навуковых працаў, у т.л. 6 манаграфіяў. Рэпрэзэнтэуе беларускую навуку на міжнародных канфэрэнцыях у Рыме, Парыжы, Лёндане, Будапэшце, Любліне, Санкт-Пецярбургу. У 1998 годзе Міжнародным Кембрыджкім біяграфічным цэнтрам прызнаны «чалавекам года». У 1999 г. абраны акадэмікам Міжнароднай Акадэміі навук Эўразіі (Масква), з 1990 г. — рэчаісны сябра Маскоўскага гісторыка-радаводнага таварыства. Зьяўляецца старшынём Навуковай рады па абароне доктарскіх дысэртацыяў з культуралёгіі (тэорыя культуры).

З 19 кастрычніка 1988 г. — сябра аргкамiтэту Беларускага Народнага Фронту «Адраджэньне», на I зьезьдзе БНФ быў абраны сябрам Сойму БНФ. Сябра Сойму БНФ і сябра Паліткамiтэту, старшыня камісіі па культуры.

Вiцебская мопагзь мiнiцыі не гавярае

Як сьцьвярджаюць вiцебскія сацыёлягі, якія апытвалі навучэнцаў гарадзкіх вучэбных устаноў, у маладых людзей вельмі нізкі працэнт даверу да мясцовых праваахоўных органаў. На пытаньне, што юнакі і дзяўчаты будуць рабіць, калі хтосьці скіруе агрэсію супраць іх, дзеве трэці адказалі, што будуць абараняцца, яшчэ чвэрць сказала, што будуць уцякаць. Усяго 12% рэспандэнтаў узгадалі, што па дапамозе трэба зьвяртацца да міліцыянтаў.

Т.Б.

№ 3 (20), травень 2000 г., наклаг 299 асобнікаў
 Распаўсюджваецца бясплатна на правах нумэра

vytoki.net

У нумары скарыстаная выява Пагоні з тытупьнага аркуша Статута Вялікага Княства Літоўскага 1588 г.

Адрас для пiставаньня: 220006, Менск, а/с 27, тэл. 284-50-12

E-mail: bnf@journalist.com

в.а. рэдактара Віктар Івашкевіч